

Corsendonk[®]
bier

Pater

Zacht en donker.

Agnus

Pittig en blond.

CORSENDONCA

Trimestrieel tijdschrift
12* jaargang
Nr. 3, september 1995
ISSN 0779-5785

V.u.: Hugo Miguet
Sprinkhaanweg 4
2360 Oud-Turnhout

Kantoor van afgifte : Oud-Turnhout

VOOR AL UW FEESTEN

ALTA RIPA

Engelstraat 6 2360 Oud-Turnhout

VERZEKERINGSKANTOOR

JAN AERTS

ALLE VERZEKERINGEN

St. Antoniusstraat 20 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/42.30.92

© *CORSENDONCA* : Alle artikels overgenomen uit ons driemaandelijks tijdschrift moeten de vermelding "*Uit Corsendonca*" dragen, met de jaargang, nummer, pagina en de naam van de auteur.

CORSENDONCA

Voorwoord

Een beetje later dan normaal valt het herfstnummer van "*Corsendonca*" bij u in de bus. De laatste voorbereidingen van ons nieuw boek "*De Gulden van Sint Antonius en van Sint Sebastiaan*" heb-

ben iets langer in beslag genomen dan voorzien, vandaar deze korte vertraging. Over dit boek vindt u verder in dit nummer meer informatie.

Tijdens het voorjaar kreeg de ondertussen berucht geworden "*privacywet*" haar volledige uitwerking. "*Corsendonca*" wenst zo trouw mogelijk de wetgeving na te komen en heeft bijna onmiddellijk na het verschijnen van de laatste uitvoeringsbesluiten, de aangifte van haar enige verwerking "*ledenadministratie*" aangegeven. Vandaar dat u op uw adresetiket het nummer van deze verwerking terugvindt. Net na de grote vakantie is deze reglementering zwaar onder vuur komen te liggen en heeft de nieuwe Minister van Justitie, Stefaan De Clerck, ingrijpende wijzigingen aangekondigd. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat "*Corsendonca*" in de toekomst niet meer onderworpen zal zijn aan deze reglementering. Ondertussen echter zijn de nieuwe, aangekondigde uitvoeringsbesluiten nog niet in het Belgisch Staatsblad verschenen, zodat we de nog van kracht zijnde wetgeving toepassen. Krachtens deze wet dienen wij u mee te delen dat uw naam en adres zijn opgenomen in onze verwerking "*Ledenbestand*". De houder van deze verwerking is Heemkundekring Corsendonca v.z.w., p/a Polderstraat 30 te 2360 Oud-Turnhout. U heeft ten alle tijde het recht op inzage in uw gegevens evenals het recht op correctie indien deze foutief zijn. Indien u van dit recht gebruik wenst te maken, dan dient u contact op te nemen met de "*Privacyverantwoordelijke*", Draaiboom 4 te 2360 Oud-Turnhout.

Bovendien kan u inzage krijgen in het algemeen register dat door de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer wordt bijgehouden.

Dat wij uw naam en adres nodig hebben om u "*Corsendonca*" via de postbode te bezorgen is nogal wieses. En dat wij graag uw **juist** adres hebben eveneens...

Wim van Hout

De Gulden van Sint Antonius en van Sint Sebastiaan

Reeds in ons eerste nummer van "*Corsendonca*" van 1995 meldden wij u dat het voor onze kring een bijzonder druk werkjaar zou worden. Na de publikatie van het boek "*Honderd jaar landelijk leven*", zijn wij er trots op dat ons nieuwste boek bijna klaar is. Er is door het bestuur de laatste tijd dan ook bijzonder hard gewerkt om het werk tijdig bij de drukker te krijgen.

Dr. Eugeen van Autenboer schreef immers voor ons "*De Gulden van Sint Antonius en Sint Sebastiaan*". De voorstelling ervan vindt plaats op 9 december in de Priorij van Corsendonk. Omdat dan de eindejaarsperiode reeds in zicht is, kan het werk uitstekend dienen als geschenk voor kerst en nieuwjaar. Tot 30 november 1995 kan vooringetekend worden door storting van **750 BEF** op rekeningnummer 001-1085134-71, Sint-Bavostraat 9, 2360 Oud-Turnhout onder vermelding van "*De Gulden van Sint Antonius en van Sint Sebastiaan*". Daarna zal het werk **800 BEF** kosten. Aan onze leden bieden wij evenwel de mogelijkheid om het boek aan te schaffen voor de uitzonderlijke prijs van **650 BEF**. Dit aanbod is evenwel beperkt tot één exemplaar per lid.

Rudy Cornelis

“Meester, hij begint weer!”

1. De koster/schoolmeester

De functie van koster was tijdens het Ancien Régime zeer belangrijk. Hij diende een uitgebreide taak te vervullen. Zo zorgde de koster voor de gewijde vaten en bereidde het nodige voor de eredienst voor, assisteerde hij bij het toedienen van de sacramenten, nam deel aan de kerkzang, luidde de klokken en zorgde voor het dagelijks onderhoud en de versiering van het kerkgebouw¹.

De belangrijkste bekommernis van de kerkelijke overheid ging uit naar de morele integriteit van de koster, want hij diende een voorbeeld te zijn voor de gelovigen. Alhoewel de kerkelijke overheid het liefst een geestelijke voor dit ambt had, werd dit toch meestal door een gehuwde leek uitgeoefend. Bovendien gebeurde het nog vaak dat deze functie van vader op zoon werd doorgegeven.

De man kreeg voor de uitoefening van zijn functie een vast inkomen, dat meestal werd aangevuld door een jaarlijkse bijdrage van de parochianen. Hier bovenop kreeg hij ook nog allerlei vergoedingen bij begrafenissen en huwelijksmissen, jaargetijden, het opwinden van de torenklok en dergelijke meer.

Tot rond 1650 was het schoolwezen op het platteland vrij onstabiel en kortstondig door de oorlogssituatie en het onvoldoende aantal betalende kinderen. Dit had tot gevolg dat het ambt van schoolmeester én koster meestal door één man werd uitgeoefend. Na 1650 neemt de cumulatie van deze twee functies wel af, maar in de kleinere parochies blijft het nog lange tijd bestaan.

¹ MARINUS, M.J., *Kerkgeschiedenis, 16e - 18e eeuw*, in ARTS, J. (red), *Hoe schrijf ik de geschiedenis van mijn gemeente?*, Gent, Centrum voor Geschiedenis Universiteit Gent, 1994, 256-257.

De koster werd benoemd door de dorpsheer of de patroon, in overleg met de pastoor of de kerkfabriek. Voor Oud-Turnhout oefende het kapittel van de Sint-Pieterskerk, als tiendenheffer, de functie van dorpsheer uit. Dat de relatie tussen dit kapittel en de pastoor van Oud-Turnhout niet altijd rozegeur en maneschijn was, mag blijken uit het geschil dat in 1733 tussen pastoor Carel Schuermans en het Sint-Pieterskapittel plaatsvond.

De opvolging van koster Willem Pelckmans

Na het overlijden van koster Willem Pelckmans, dient in diens opvolging te worden voorzien. De kanunniken kiezen voor Ludovicus Dierickx, een jonge man die aan de Leuvense universiteit theologie studeert en de eerstvolgende jaren nog in de universiteitsstad zal blijven. Pastoor Schuermans is niet erg opgezet met de keuze die door het Turnhouts kapittel werd gemaakt en uit zijn ongenoegen via de notaris² aan de kapittelheren:

“Alsoo door het overleyden van willem pelckmans in sijn leven ceuster der parochiale kercke van Sinte Bavo tot outturnhout de selve ceusterije is comen te vaceren³ ende dat tot kennisse van den ondergeschreven als pastor van de selve parochie is gecomen dat de eerweerde heeren deken ende canoniken van den exemten cappittule van Sinte peeters binnen de stadt ende vrijheytt turnhout eerstdaeghs geintentioneert sijn de voornoemde vacerende ceusterschap te confereren⁴ ende in plaetse van den overledenen

² S.A.T., notaris E.G. Reyms, 1733.

³ Openstaan, vakant zijn.

⁴ Vergaderen.

eenen anderen te kieszen ende dat het noodt saeckelijck gerequireert⁵ wort dat daertoe aengesteld wort mit ende bequaem persoon als oock den selven binnen de voorschreven parochie resideert⁶ ende sijn woonplaetse houdt om als custos ofte int duytsch geseyt bewaerder soo ten respecte van de kercke als tot dienste van den heere pastor, onder pastor als de andere gemeyntenaeren in de kerckelijcke en de pastorele dienst sijne plicht en de obligatie als eenen getrouwen ceuster compt te quyten⁷.

Ende alsoo de heeren schepenen der stadt ende vrijheytt turnhout hebben geconfereert (uti fama sertur) het schoolmeesterschap waervan men supposeert sij niet anders hebben dan de presentatie ende de voornoemde Eerwaarde heeren van gemelden cappittule als scholasten de collatie⁸, exprobatie aen Ludovicus dierckx theologant studerende binnen de universityt van loven ende die soo men verstaet, al daervan in tentie is nogh eenige jaeren in studie te contunieren, ende dat het gelijk geseyt is tot welstandt van de gelijcke gemeyntenaeren ende tot quytinge van de plicht van eenen ceuster gerequireert desselvs presentie, gemerckt de bequamigheyt, leersughtighijt ende goet comportement van leven die in eenen ceuster gerequireert worden maer personeel en sijn.

Allentwel aengemerckt soo ist dat den ondergeschreven pastor der voornoemde parochie van outturnhout, tot welstandt van de kerckelijcke ende werelijcke saeken aen het gemelt ceusters ampt concernerende is, aensoeckende de voornoemde heren ende canoniken voor soo veel de collatie aen hun soude mogen competeren ten eynde de selve heeren aenstellen tot ceuster van de selve parochie eenen persoon die onder deselve parochie resideert ofte naer

⁵ Gevraagd.

⁶ Verblijft.

⁷ Aan zijn verplichtingen voldoen.

⁸ Beslissing.

daenstellinge ofte verkiesinge tot ceuster, daertoe nut ende bequam sijnde, immediatelijck compt te resideren als oock voor soo veel de opgemelde heeren als d'approbatie hebbende van het schoolmeesterschap gelieven te procureren⁹ sijne presentie ende residentie. Ende ingevalle de gemelde heeren deken ende canoniken van den meer gemelden cappittule souden comen te kiezen ende aentestellen eenen ceuster ofte tapprobatio immediatelijck ende actuelijck selfs in persoon niet en wesende comen resideren, soo sal den notaris E.G. Reyns uyt mijne ondergeschreven naeme als daertoe aensoeckende ende committerende bij desen van alsien voor alsdan protesteren tegens ditto heer deken ende canoniken van den gemelden exempten cappittule over de te doene aenstellinge verkiesinge ende approbatie ende wijdens als naer recht ende sal van sijne weder vaeren geven pertinent relaes om etc. toirconde sal desen 3en augusti 1733. Getekend Carel Schuermans, pastor in veteri turnhout."

De volgende dag trekt notaris Reyns naar de Sint-Pieterskerk van Turnhout, waar de kanunnikken in vergadering zijn. Onderaan de vermelde akte geeft hij een relaas van deze gebeurtenis:

"Ter instantie van den Eerwaarde heere Carel Schuermans pastor in outturnhout ende uyt crachte van het bovenstaende in doet, soo verclaert ende relateert den ondergeschreven notaris geadmitteert¹⁰ bij den souverijnen raede van brabant, binnen de stadt ende vrijheyd turnhout residerende sigh op hede date naerbeschreven naer de kenissee getransporteert te hebben in de sacristije van Sint peeters kercke alhier alwaer vergadert waren de meeste heeren canonicken ende naergedaeene prelecture van het gene bij het voornoemde

⁹ Verplichten.

¹⁰ Aangesteld.

mandaet vermeldt, teghens ditto heeren canoniken gedaen, het protest daer bij geinsereert waer op ditto heeren antwoorden dat sij souden aenstellen eenen bequamen persoon tegens welcke sij den heere mandataris nopende het resideren van den selven geheel laeten. Aldus gedaen ende protesteert desen 4 augustus 1733. Getekend E.G. Reyns, notaris."

Wie er uiteindelijk als koster werd aangesteld, wordt niet in de akte vermeld.

Wim van Hout

Bezoek aan Nicolaus Poppelius

Half september opende heemkundekring "Nicolaus Poppelius" uit Ravels, Weelde en Poppel haar heemmuseum in de molen te Weelde. "Corsendonca" heeft traditioneel met de omliggende heemkundekringen zeer goede relaties, en daarom gaan we op **zaterdag 28 oktober** met z'n allen op vriendenbezoek bij onze Noorderburen om hun museum te bewonderen.

Onder de kundige leiding van **Willem Paulussen** krijgen we een rondleiding in het nieuwe museum. Daarna volgt er nog een gemoedelijke babbel.

Aangezien een geleid bezoek steeds meer informatie biedt en dus zeker interessanter is dan een individueel bezoek, is dit een echte aanrader. We verzamelen om 14 u aan de parochiekerk van Oosthoven.

Het bezoek is gratis, maar we verzoeken de deelnemers wel om **voor 26 oktober** telefonisch contact op te nemen met *Jan Sels* (45.18.12) of *Wim van Hout* (41.65.72). De mensen van Nicolaus Poppelius weten graag vooraf met hoeveel we langskomen.

Wim van Hout

De Heiligen van Sint-Bavo

In de "Zondagsvriend" van 21 oktober 1934 verscheen dit verhaal van de hand van Leo Op de Beeck. De Oud-Turnhoutse situatie kunnen we duidelijk herkennen.

Roger Van Mierlo

"In de kerk van Sint-Bavo stonden zes pilaren en tegen elke pilaar hing er een heilige. Djekske, het oude kosterke, kende ze allemaal en hij kon precies zeggen waar die en die hing. Sint-Antonius met 't varken en de andere Sint-Antonius met het Kindje Jezus op zijn arm, die twee hingen vooraan.

Die eerste Sint-Antonius met zijn varken, die kon Djekske niet luchten. Die trok zo waar zijn neus op als hij 't kosterke gewaar werd en 't varken trok dan ook 'n vieze snuit. Zouden ze het misschien geroken hebben dat Djekske zoveel jenever dronk? Zeker dat z'er van wisten! Die twee, Sint-Antonius en zijn varken, die hadden hem doorkeken. Bij de maandelijksse kuis bestede 't kosterke nooit veel zorg aan die heilige. Een paar vlugge vegen over het Sint-Antoniuskleed, een wrong en een draai met de vod over 't varken zijn rug en zijn snuit, en weg was Djekske.

In 't midden links hing de heilige Donatus, die 'n grelligen bliksem in zijn vuist had, en rechts hing Sint-Sebastiaan.

Die Sint-Sebastiaan, dat was 'n taaie. Die had zeven pijlen in zijn borst steken en nog stond hij daar kranig en flink zoals een piot op de grote revue. Een van die pijlen stak er los in. 't Kosterke had hem al eens vastgeplakt met stopverf, maar 't hield niet.

Van die zelfde Sint-Sebastiaan wist Djekske 'n rare geschiedenis te vertellen. Hij had ze zelf vernomen van de vroegere koster en hon-

derden keren had hij 't voortverteld.

Toen die Sint-Sebastiaan fonkelnieuw in de kerk kwam, dat is nu op zijn mist honderd jaar geleden, toen hield hij zijn twee handen op zijn borst, tussen de pijlen. Maar nu houdt hij zijn rechterarm zijlings naar beneden gestoken, met gekromde vingers, net of hij iets grijpen wil. En Djekske kende daar de ware oorzaak van.

Op een donkere nacht was er een dief in de kerk gebroken. En die had daar van alles geroofd; het geld uit de offerblokken, de gouden remonstrans, kelken en kandelaars, 'n grote zak vol. Toen de rekel er met zijn buit wilde vandoor gaan, liep hij toevallig voorbij het beeld van Sint-Sebastiaan. En... 'hier!' zei deze, en hij pakte de sloeber bij zijn rosse haarbos, en hield hem stevig vast. Toen Koop Dillen, zo hete die vroegere koster, 's morgens in de kerk kwam, zag hij de dief daar hangen, zo dood als een pier. Hij was puur van schrik gestorven.

Djekske ging nooit onder die grijpende hand staan, nooit. Hij durfde het niet. Djekske was wel geen dief, maar toch ook een zondaar. En van zulke potige kerels, lijkt Sint-Sebastiaan, mocht men alles verwachten. En zeggen dat de Platte, 'n gepatenteerde stroper en kippendief, dat die rakker van 'n Platte zijn vast plekje had juist onder de grijpende vingers van de heilige. Maar de Platte wist niets van die gruwelijke historie. Anders had hij daar wellicht nooit gezeten.

Dan hing er nog, aan de achterste pilaar links, de heilige Barbara. 't Was een nieuw beeld, dat de pompiers aan de kerk hadden geschonken. Naast de heilige stond een hoge ronde toren. Daarin hadden de beulen haar opgesloten. In haar handen hield ze een blinkend zwaard, waarmee de heidenen haar kop afsloegen. Dat zwaard, Djekske had het gemeten, was één-meter-twintig lang en aan het heft was het vijftien centimeter breed. Gods-van-marante! Als ze u met zo'n tuig in de nek kwamen kittelen! Die Sint-Barbara moest waarlijk een kranige vrouw geweest zijn. Zo'n heel andere dan Betteke, Djekske's vrouw. Die huilde moord en brand, die zou van haar stekken ge-

CORSENDONCA

draaid hebben als ze, och arme, eens even met 'n patatmesje in haar vinger sneed.

Ja, zie, had het zo ver moeten komen, dat het om zijn geloof ging, dan had Djekske zich ook, zonder kikken, de kop laten klieven.

Aan de achterste pilaar rechts hing Sint-Isidoor, Djekske's beste vriend. Die trok zijn neus niet op voor 't kosterke. Ja, die was in zijn leven 'n boer geweest en een boer kan een luchtje verdragen. Die Sint-Isidoor was 'n toffe! Zijn ploeg en zijn schop, die van echt staal waren, blonken als spiegels. Daar kon Djekske een geslagen uur aan liggen smeren en poetsen.

't Kosterke had altijd veel te vertellen aan zijn geliefde heilige. Als hij wat nieuws te weten kwam zei 't manneke :

“Dat zal ik eens tegen Door gaan zeggen.”

Als hij met Sint-Isidoor bezig was, en die werd geregeld om de week gewassen en geblonken, dan stond Djekske zijn snater geen seconde stil.

“Ja, ja, heilige Sint-Isidoor, d'r gebeuren tegenwoordig rare dingen op de wereld. Die oorlog... verdomdste vliegen, kun-de uw vuiligheid niet ergens anders laten vallen... 'k zei die oorlog, die blijft maar duren. Voor mijn part houdt die nooit op. Ze zullen de hele wereld aan stukken schieten en dan, ja, dan zal 't zo gedaan zijn... De duivel mag weten waar al dat stof vandaan komt... 't Koren staat anders schoon van 't jaar en d'r zullen veel patatten zijn... Haha! Wat ik ook zeggen wou, heilige Sint-Isidoor, die boer van 't Konkeltje... ge kent hem wel : 't is die lange slungel, die zo geweldig zijn neus kan snuiten. Wel die zijn zeug heeft zes jongen geworpen. Maar die schrokker van een boer had er op zijn minst tien verwacht. En in zijn kolere heeft hij zijn zeug maleuren gestampt en de kleintjes zijn van honger gestorven. Ja wie te veel begeert... Zeg, heilige Sint-Isidoor, wordt gij niet moe van zo altijd stilletjes op uw zelfde plaatske te staan? Neen!”

“Dat boerke van de Echelenkuil heeft een paard bijgekocht. Nu heeft

CORSENDONCA

hij er twee. En we weten wij 't nog zo goed dat hij met 'n graatmagere muil begonnen is. Ja, maar 't is ook een mens die zijn poten weet te gebruiken”.

“Ziezo, nu sta je weeral flink in fisju. Hm! Je bent er de knapste uit! Allee, dan, tot de volgende keer... Salut!”

Zo hield Djeksken zijn heilige vriend van alles op de hoogte. En Sint-Isidoor stond er geduldig naar te luisteren en 't kosterke kon aan zijn gezicht zien dat het hem veel plezier deed.

In 't rommelhokje, waar emmers, opneemvodden, borstels en kapotte stoelen in 'n vreselijke wanorde dooreen lagen gesmeten, daar stond er ook een heilige. 'n Heilige zonder kop, met 'n gebroken arm en 'n vermorzelde voet. Die had Djekske, hoe 't kwam wist hij zelf niet, van zijn voetstuk gestoten. 't Was geen groot beeld, minstens twee eeuwen oud en helemaal afgeblot. 't Had daar altijd gestaan onder het hoogzaal, vlak boven 'n wijwatervat. Wat voor 'n heilige het was, hoe hij heette, dat wist niemand. En mijnheer pastoor hield van dat beeldje. En meneer José, de organist, die kon er een geslagen uur naar staan kijken. Die beweerde dat het antiek was, echte, oude antiek, en dat het, op zijn minst genomen, vijf duizend frank waard was

Daar moest 't kosterke om lachen: vijf duizend frank voor zo'n klein beeldje! Ba! Voor een paar honderd frank had je er een fonkelnieuw en dubbel zo groot. En dan wist je tenminste wie 't was Ja... en door Djekske's schuld was dat antieke beeldje verongelukt. Gods-van-marante! Toen had je die mijnheer Josse moeten horen! Die schold Djekske voor al wat lelijk was. Die beweerde dat zo'n uil van een koster bekwaam was om 'n heel kerk te “vernieren”. Djekske had nooit kunnen denken dat 'n verstandig mens, als meneer Josse, zich zo dik kon maken om zo'n versleten, onbekende heilige.

En toen die organist een maand nadien nog altijd bromde en sakkerde om de stommiteit van 't kosterke, toen begon Djekske waarachtig te geloven dat het beeldje werkelijk een grote waarde had. En hij zou

trachten het kwaad te herstellen. Die gebroken arm en die kapotte voet, dat stak hem zo nauw niet. De kop daar zat het hem.

Djekske sprak er over met zijn trouwe vriend, de Pep. En die wist direct raad. In Antwerpen, op de voddenmarkt, kon men gemakkelijk zo'n kop vinden. Flor Truikens, die wekelijks met boter en eieren naar de stad reed, werd met de boodschap belast. Of hij daar eens naar 'n beeldje wilde uitzien. 't Was gelijk wat het voorstelde, hij moest er maar op letten dat de kop groot genoeg was. Ze gaven hem een maat mee: 'n eindje touw met twee knopen er in.

En Flor bracht een beeld mee. 't Was 'n ouwe, lelijke kabouter die paardje reed op 'n schildpad. Direct werd de hals gemeten. Wat 'n treffer! Het scheelde geen millimeter. En Flor had het postuur voor 'n appel en 'n ei losgekregen.

En diezelfde avond zaten ze bij Djekske thuis te knutselen. De Pep had ergens een handzaag geleend. En, o zo voorzichtig werd de kop van de kabouter afgezaagd. 't Was 'n lastig werk, maar 't lukte.

Djekske was in de wolken. Wat ging meneer Josse nu zeggen! En haastig liep hij naar de zolder het antieke beeldje halen, dat hij die morgen onder zijn jas naar huis had gesmokkeld.

De kop werd er opgelijmd.

- Wel, wat denk je ervan? Zo vroeg Djekske aan zijn vrouw, die juist thuis kwam van een koffiekranke.

Betteke had de herstelde heilige maar even bekeken en daar begon ze te lachen, te lachen, dat ze er haast iets van kreeg.

Djekske bekeek de Pep en deze keek naar hem. En geen van beiden begreep wat Betteke toch zo deed lachen.

Djeksken maakte zich dik.

- Waarom zit ge daar nu te lachen als een zottin?... Staat die kop daar niet flink op?

- Zwijg... snakte Betteke, zwijg... Ai!... mijn buik!...

En ze lachte dat de tranen over haar kaken rolden.

Djeksken en de Pep namen beurtelings het beeld in de handen, beke-

ken en bekeurden het, maar vonden nergens iets verdachts.

't Kosterke stak zijn twee vuisten op en bulderde:

- Is 't nu haast gedaan met uwen hi-hi-hi, potver-djubbel!

- Ja, zeg dan doch wat er hapert, zei de Pep.

Betteke kreeg 't haast niet gezegd:

- Zie je dat zelf niet! Ai... mijn ziel... 'n heilige met 'n pepmuts! Heb je van uw leven... 'k lach me nog een ongeluk!

En, alsof ze dat werkelijk vreesde, liet ze de mannen alleen en ze ging in 't achterkeukentje haar zotte bui uitgiechelen.

Djekske krabde in zijn haren en de Pep deed het ook. En eventjes bleef het stil tussen de twee.

- Ze heeft, verdomme, gelijk, waagde de Pep eindelijk, de heiligen dragen geen muts... die hebben een kroon.

- Oôôôh... mijn ziel!... hoorden ze Betteke stenen.

- Miljaar-miljaar!... sakkerde Djekske. Met één ruk trok hij de dwaze kop van het beeldje en ging hem op de straat in gruzelementen smijten.

- Ja... wat nu gedaan... opperde de Pep.

- Niks! snauwde 't kosterke. Ik draag het zo terug en 'k vaag mijn laarzen aan die antieke orgeltraper!

Betteke kwam binnen, eindelijk uitgelachen.

- 'k Zal ik jullie eens een goeden raad geven. Ga eens bij Miele. Die is beeldhouwer en die zal u wel helpen.

Verduveld! Dat ze daar niet vroeger aan dachten. Die Miele was hun man. Die sneed koppen van leeuwen en tijgers, bloemen, vruchten en alle mogelijke tirlentantjes om op de meubels te plakken. Die zou ook wel een heiligenkop kunnen maken.

De Pep en 't kosterke gingen er dadelijk heen.

Miele was juist bezig met moluurkens te steken in een eiken kadertje Djekske liet hem het beeldje zien.

- Zou jij daar geen kop voor kunnen fabriceren, Miele?

O, was 't dat maar! Binnen de acht dagen was de kop gereed.

CORSENDONCA

- En niet vergeten, Miele... er zou een kroontje bij moeten...

- 'k Zal er een gouden aan zetten, beloofde Miele.

En amper 'n week nadien bracht Miele het beeld thuis. En de kop stond er op. Een prachtige, vierkante oude-mannekeskop. En Miele had hem nog geschilderd op de koop toe: een melkwitte huid met zwarte rimpels er in, een zilveren schedel en wit-grijze haren. En 't kroontje was er ook: een stuk ijzerdraad dat Miele zo goed mogelijk tot een rondje had gebogen en dat hij verguld had.

- Voilà! zei Miele. Wat denk je van dat koppeke?

Djekske en zijn vrouw, ze stonden daar allebei met open mond Miele's gewrocht te bekijken. Of 't schoon was! Djekske kon geen woorden vinden om zijn bewondering lucht te geven. En Betteke zei maar dit:

- 'k Wist niet dat jij zo'n artiest bent, Miele!

En 't kosterke liep zijn vriend halen.

- Pot-ver-non-de-stomme! bewonderde de Pep.

Dat is nu de heiligste heilige die ik ooit van mijn leven gezien heb...

Zeg, Djekske, heb je dat gezicht als eens fijn bekeken, die ogen, die neus... en die kletskep? Zou men niet denken dat het echt is?

- Och kom, zei Miele met 'n flauw lachje, zo maak ik er honderd...

- De fles, Betteke, riep 't kosterke, de fles! Zoiets moet gevierd worden!

Ze dronken er een stevige borrel op. En ze bleven praten en proeven tot laat in de nacht en 't kwam zo ver dat Miele beloofde de kerk een heel stel nieuwe heiligen te schenken.

's Morgens trok Djekske een uur voor de tijd naar de kerk. Hij zette het beeldje op zijn vroegere plaats onder het hoogzaal. Meneer Josse, die altijd eerst naar de sacristie kwam om zijn handen te warmen, zou het zeker zien.

Toen Djekske, na de mis, blij-monkelend de kerk uitslepte, toen zag hij - Gods-van-marante - dat het beeldje zijn kop kwijt was. En in 't klokkenhuis stond de organist en die hield de kop in zijn handen.

- Haha! spotte de vent. Is dat uw werk, koster?

CORSENDONCA

Djekske zegde niets, maar hij rilde en keek kwaad.

- Zie, kosterke, zei meneer Josse toen, o, zo kalmpjes, 'k zal u eens 'n goede raad geven. Die kop... die is niet slecht. Maar je moet er die neus afsnijden en die puttekens - dat zijn de ogen, denk ik - die moet ge wat dieper maken. En dan, kerel, dan kan je er mee gaan kegelen om 't kampioenschap... negen in één slag! Hop! Daar gaat-ie!

En holderdebolder, klabetterde de houten kop de arduinen trappen af, schoot met 'n vaartje over 't kerkpleintje en rolde verloren onder de haag van Nand Luyten zijn hof.

- De-djie! sakkerde Djekske en voor de eerste keer in zijn leven vergat hij beleefd te zijn tegenover zijn medere. De-djie! Wat doe je daar!

En zo kwaad was 't manneke dat hij begon te schelden:

- Antieke antiekeer, ver-domme! Ze moesten uw kop uittrekken... uw kegelbol, pot-ver-djus!

Meneer Josse ging lachend weg en keek niet eens om toen Djekske hem nog naschold:

- Antieke orgeldraaier!

Oef! 't Was om er van te barsten! Wat ging de Pep daarvan zeggen? En Miele?

En toen is Djekske terug in de kerk gegaan. Hij heeft het oude, kop-loze beeldje van zijn schap genomen en hij heeft het weggezet in 't donkerste hoekje van 't rommelhokje.

En daar staat het nu nog, dat zelfde beeldje, zonder kop, met 'n gebroken arm en 'n vergruizelde voet. Echte, oude antiek!

Leo Op de Beeck

Oude kranteberichtjes

DEFINITIEVE VERKOOPING VAN
B O U W L A N D
en VAGENGROND

gelegen op het Kuileind onder Oud-Turnhout.

De notaris **Dierokx**, te Turnhout, zal namens het gemeentebestuur van Oud-Turnhout definitief verkoopen :

Eenen blok, zijnde bouwland en vagengrond, op 't Kuileind te Oud-Turnhout, groot in het geheel 10 aren 60 cent., in kavels verdeeld als volgt :

Kavel I, deel van nr 183bis, wijk F, groot 1 are 10 cent. Ingezet 45 fr., 3 hoogen à 3 fr.

Kavel II, deel van nr 183bis, id., groot 6 aren. Ingezet 110 fr., 5 hoogen à 5 fr.

Kavel III, deel van nr 183bis, id., groot 3 aren 50 cent. Ingezet 65 fr., 10 hoogen à 5 fr.

Massa der kavels, I, II, III.

Ingezet 370 fr., 15 hoogen à 3 fr.

De definitieve verkooping bij keersbranding zal geschieden op **dinsdag 25 juni**, na middag om 5 ure klokslag, ten herberge van **J. B. Stynen Pecters**, « In den Leeuw » te Oud-Turnhout.

557

ASLK - SPAREN

REEDS JAREN HET MEEST ERVAREN

UW BANK EN VERZEKERINGSTEAM

ASLK

Agentschap Arendonk
De Valken 8
2370 Arendonk

Agentschap Oud-Turnhout
Steenweg op Turnhout 3
2360 Oud-Turnhout